

NAGY MAGYAR STATISZTIKUSOK 18.

Fellner Frigyes (1871-1945)

műveinek válogatott bibliográfiája

Budapest, 2001

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat

Fellner Frigyes
(1871-1945)

műveinek válogatott bibliográfiája

Budapest
2001

Főigazgató
Director General
Dr. Csahók István

Fellner Frigyes tudományos munkásságáról szóló összeállítást írta,
Professional activity of Frigyes Fellner was written by
Nyitrai Ferencné dr.

Szerkesztette és a bevezetést írta
Edited and Introduction was written by
Dr. Csahók István

Lektorálta
Revised by
Dr. Mellár Tamás

© KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat
© Central Statistical Office Library and Documentation Service

ISBN 963 215 424 X
ISSN 1419-5372

Készült
a KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat házi sokszorosító műhelyében
Prepared in the home copying section of the
Central Statistical Office Library and Documentation Service

TARTALOMJEGYZÉK

Contents

	Oldal	
	Page	
Bevezetés	5	Introduction
Fellner Frigyes (1871-1945)	7	Frigyes Fellner (1871-1945)
I. Megjelent művei időrendben	21	I. Works published in chronological order
II. Betűrendes címmutató	41	II. Alphabetical index of titles
A sorozatban eddig megjelent füzetek	49	Booklets of serial publication

Bevezetés

Fellner Frigyes elsősorban statisztikai vonatkozású tudományos munkásságát bemutató összeállításunknak mindenekelőtt az a célja, hogy ráirányítsuk a figyelmet a hazai nemzeti jövedelem és nemzeti vagyon számítás, valamint a pénzügyi statisztika máig egyik legnagyobb hatású és több évtized távlatában is meghatározó, iskolateremtő egyéniségének munkáira.

Fellner tudományos munkássága kapcsán külön ki kell emelnünk azt a tényt, hogy tevékenységét a Központi Statisztikai Hivatal keretén kívül működő tudósként végezte, amely még hangsúlyozottabbá teszi munkássága eredményeit. Kutatásainak eredményeit szinte teljes egészében saját egyéni erőfeszítéseinek köszönhette, mivel egyrészt nem élt a Központi Statisztikai Hivatal meglévő eszközeivel, támogatásával, másrészt bizonyos vonatkozásokban ezzel nem is élhetett, miután például, többek között, Fellner idejében a KSH keretében nemzeti jövedelem számítás a maga komplexitásában nem folyt. Ezek a tények Fellner tudományos munkásságának eredményeit még nagyobb jelentőségűvé teszik.

Már Theiss Ede művei válogatott bibliográfiájának előszavában* utaltunk rá, hogy hazánkban bizonyos korokban és körülmények között milyen, nem egy esetben tragikus életút várt a gondolkodókra, tudósokra. Ebben a vonatkozásban különböző példákkal, életutakkal találkozhatunk, amelyek sajátos tükröződései hazánk egyes történeti időszakainak, s amelyek ugyanakkor nem egy esetben személyes emberi tragédiák és drámák okozói.

* Theiss Ede (1899-1979) műveinek válogatott bibliográfiája. KSH Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat, Budapest, 1999. 5. old.

Fellner Frigyes tudományos pályája és élete is egyik példája annak az emberi életútnak, amelyet a nemzetközi hírnevet szerzett közgazdász és statisztika tudós, a Magyar Tudományos Akadémia és több más nemzetközi tudományos szervezet tagja a tudományos elismerés csúcsaitól az értelmetlen megsemmisítésig megtett.

Fellner Frigyes
(1871–1945)

Fellner Frigyes 1871 július 11-én Budapesten született. Az elemi iskola és a budapesti református főgimnázium befejezése után joghallgatóként folytatta tanulmányait Budapesten.

Harmadéves joghallgatóként már 1892-ben díjat nyert „A nemzeti vagyon becslése” [1.] című pályázatával, majd mint életrajzában írja negyedéves hallgatóként 1893-ban a Beerger Katalin-féle díjra hirdetett pályázatra benyújtotta „A magyar egyenes adók történelmi fejlődése és reformja” című tanulmányát, amelyet a kar bírálóbizottsága jutalomban részesített.

Széles körű tudományos munkásságát egyetemi évei befejezése után is folytatta elsősorban gazdasági, pénzügytudományi, valamint statisztikai téren. 1895-ben, 24 éves korában Hegedűs Loránttal együtt tanulmányt írt a tőzsde megadóztatásáról [3.] amellyel elnyerte az Akadémia dicsérő elismerését.

1894. november 10-én avatták az **államtudományok doktorává**. 1896. március 28-án **jogi doktorrá** is fogadták. 1897. április 27-én kapta meg **ügyvédi oklevelét**, ügyvédi gyakorlatot azonban nem folytatott.

1895. május 1-én helyezkedett el az akkor alakult Magyar Agrár- és Járadékbank Rt-nél. Ezt a bankot Hieronymi Károly alapította és egyúttal az első elnöke is lett. Hieronymi felismerte Fellner kiváló tudományos és szervezői képességét és elnöki titkárként alkalmazta. Fellner később maga is

első tanítómesterének vallja Hieronymi Károlyt, aki iránt élete végéig szeretetet, tiszteletet és hűséget tanúsított. Hieronymi mellett végzett munkája tette lehetővé azt, hogy jog- és államtudományi ismeretei mellett közgazdasági tudását is gyarapítsa – a bank keretében gyakorlati ismeretanyaggal is. A bank vezértitkárává 1904-ben nevezték ki, 1906-ban már igazgatóhelyettes lett. Gyors előrelépésének következő állomását 1910-ben az igazgatói, majd 1914-ben az ügyvezető igazgatói beosztás jelzi. Közben folytatta gazdasági elemző, tudományos tevékenységét. Ennek eredményeképpen hívta meg Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az 1900. január 18–23 között tartott szakértekezletre előadónak. Felszólalását, s az ebben közölt szakvéleményét jegyzőkönyvben is közzétették.

Fellner Frigyes már fiatal korában megtanult franciául és németül, amelyet későbbi munkásságában kiválóan kamatoztatott.

30 éves volt, amikor a Budapesti Kereskedelmi Akadémia a Nemzetgazdaságtani és Pénzügytani tanszéken alkalmazta, itt végzett oktatói és tudományos munkát 1901-től 1905-ig. Közben a kir. magyar Tudományegyetem jog- és államtudományi karán magántanári képesítést nyert 1903-ban agrárpolitikából, majd tudományos munkássága folytatásának eredményeképpen 1914-ben ugyanezen az egyetemen megkapta az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet (amelyet akkor a császár és király adományozott).

1920-ban a Budapesti Magyar Tudományegyetem mellett létesített Egyetemi Közgazdasági Karra hívták meg, ahol a **közgazdaságtan nyilvános rendes**

tanára lett. Itt a közgazdaságpolitikai és pénzügytani tanszék keretében oktatott.

Sokrétű tudományos és oktatói munkássága mellett a gyakorlati élettől nem szakadt el egy percre sem, hiszen a húszas évek elején az Agrárbankban ügyvezető igazgató és egy személyben helyettes vezérigazgató volt.

1916-ban a hadügyminisztérium által alakított **hadi gazdasági tudományos bizottság** tagja lett. Ebben a minőségében vett részt előadóként a német–osztrák–magyar gazdasági szövetség ülésén.

1917-ben Fellner Frigyesnek „a közgazdaság terén szerzett kiváló érdemei elismerésül” a király a **magyar nemességet**, a „németvölgyi” nemesi előnevet adományozta.

1919-ben a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Fellnert kinevezte a **béketárgyalások pénzügyi előkészítését végző bizottság elnökévé**. 1920-ban tagja volt a földbirtok–reformtörvényt előkészítő bizottságnak.

Gyakorlati banki vezetői munkásságát és tudományos tevékenységét azonban nem tudta egyidejűleg folytatni, mivel az 1921/22-es tanévben a Közgazdasági Egyetem **első dékánjává** választották, amely újabb jelentős feladatok elvégzését igényelte. Ezért a banki állásáról lemondott, tevékenységét ezután főleg a tudománynak szentelte.

Amikor 1926 -ban megalakult a Parlament felsőháza, amelynek rendes tagja gróf Teleki Pál volt, mellé 1927-ben póttagul Fellner Frigyeset választották

meg. Teleki képviselővé választásakor lemondott a felsőházi tagságáról és ezzel Fellner automatikusan **a felsőház rendes tagja** lett. Ebben a minőségében is elsősorban gazdaságtudományi munkásságot végzett, politikai tevékenysége nem volt jelentős.

Egyetemi karrierje is töretlenül ívelt felfelé. Ennek egyik megnyilvánulása volt, hogy 1934-ben a Magyar Királyi József Nádor Műegyetem választott **prorektora** lett. Előadásai mindegyik egyetemen a hallgatók érdeklődését és a közgazdaság-tudomány iránti vonzalmat keltették fel. Ezek elméletileg kiérlelték, ugyanakkor a gyakorlati gazdasági élet példáival fűszerezettek voltak.

A tudomány művelése iránti elkötelezettsége egyetemi tisztségviselése során sem csökkent. A Magyar Tudományos Akadémia már korábban, 1902-ben jutalommal tüntette ki „A járadékbirtokok rendszere és alkalmazása Magyarországon” [7.] című munkáját (ezt 1900-ban publikálta).

Az MTA 1906. május 26-án tartott rendkívüli nagygyűlésén megbízta a nemzetközi fizetési mérleg kérdéseivel foglalkozó mű megírásával, amely 1908-ban jelent meg. [21.]

Fellner Frigyest a **Magyar Tudományos Akadémia** 1915. május 6-án választotta meg **levelező taggá**, ezzel elismerték addig végzett tudományos tevékenységét. Ajánlói Láng Lajos és Földes Béla akadémikusok voltak, akik hangsúlyozták az agrárpolitika, a pénzügypolitika, és a gazdaságstatisztika terén végzett sikeres munkásságát, e témákban való alapos ismereteit, „**nagy**

tájékozottságát, gyakorlati érzékét és az igazságra való törekvését”.
1936-ban lett az Akadémia **rendes tagja**.

Az MTA több munkáját részesítette Akadémiai Díjban. Gyakorlati munkásságának elismeréseképpen a **Magyar Jogászegylet** is tiszteletbeli tagjává választotta.

Fellner Frigyes a nemzetközi tudományos életbe már igen fiatalon bekapcsolódott. Több ülészakon tartott sikeres előadásait követően 1909-ben lett választott **rendes tagja az Institut International de Statistique-nak**, amelynek a korabeli szabályzat értelmében legfeljebb 200 tagja lehetett. Ezt figyelembe véve a magyar tudós tagságának igen nagy a jelentősége. Az Intézet különböző rendszeres ülésein Fellner több esetben mint magyar kormányképviselő vett részt, és csaknem minden ülészakon előadást is tartott. Ennek eredménye volt az, hogy a Nemzetközi Statisztikai Intézet **Kiadvány Véleményező Bizottság tagjának is megválasztották**.

Nemzetközi téren kifejtett tudományos munkásságát különösen nagyra becsülték francia tudományos körökben, ahol az **Institut de France** (Académie des Sciences Morales et Politiques) tagjává választották, majd a **Párizsi Statisztikai Társaság** (Société de Statistique de Paris) tiszteletbeli tagságát is elnyerte 1901. december 18-án.

Fellner Frigyes jelentős tudományos tevékenységet fejtett ki Magyarországon a **Közgazdasági Társaság** keretében. A társaság munkájában alapítása óta részt vett és 1909-ben a közgyűlés főtitkárává választották. E tisztségét azonban csak rövid ideig viselte, a későbbiekben az igazgató-választmány

tagjaként vett részt a Társaság irányításában. Ezen kívül tagja volt az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanácsnak, továbbá a Statisztikai Szakvizsgáló Bizottságnak, valamint a budapesti református egyház parochiális tanácsosaként is tevékenykedett. Emellett több takarékpénztárnak, banknak és helyi érdekű vasúttársaságnak volt igazgatósi tagja. A hazai tudományos élet különböző fórumain is gyakran tartott felolvasó üléseket, felszólalt a közgyűléseken és mindig nagy érdeklődéssel találkoztak tudományos dolgozatai, amelyek a Közgazdasági Szemle hasábjain is rendszeresen megjelentek.

Fellner egyike volt annak a kevés számú magyar közgazdász-statisztikusnak, akik a hivatalos statisztikai szolgálat keretén kívül végezték tevékenységüket, ugyanakkor egy-egy témakörben alapozó munkásságot fejtettek ki. Fellner esetében a **nemzeti vagyon**, valamint a **nemzeti jövedelem számítás** területén volt ez az alapozó munkásság a legjelentősebb, ugyanakkor számottevő **pénzügy-statisztikai** munkát is megjelentetett.

Első figyelemreméltó tudományos munkája – mint korábban utaltunk rá – „**A nemzeti vagyon becslése**” [1.] címen 1893-ban jelent meg, és már ezzel egyetemi jutalomban részesült. Ebben a műben még a nemzeti vagyon becslésének problémáját meglehetősen fenntartásokkal tárgyalta. Kétségei voltak a tekintetben, hogy szabad-e konkrét adatok felhasználása mellett becslésekkel, kombinációkkal összeállított statisztikai táblázatokat közzétenni egy ilyen jelentős témáról. Ez a kérdés a későbbiekben sem hagyta nyugodni. Egyfelől e tekintetben alapos tudományos kutatásokat végzett a külföldi irodalom felhasználásával, másfelől a hazai gyakorlati gazdasági szakemberekkel tartott konzultációkat és e két forrás birtokában már a XX.

században határozottabban merete állítani azt, hogy a témakör részletes, pontos adatai hiányában a meglévő adatok lelkiismeretes kombinációjával, többféleképpen összeállított és ellenőrzött adatokkal eléggé megbízható módszerekkel lehet közelíteni a nemzeti vagyon becslését.

Mintegy 8 évbe telt amíg megérlelődött és valósággá vált Fellnernek az az elhatározása, hogy a magyar nemzeti vagyon becslését részleteiben is kidolgozza. E nyolc év sem múlt el publikációk nélkül, hiszen a Nemzetközi Statisztikai Intézet VIII. ülészakán 1901-ben mutatta be a nemzeti vagyon becslésére vonatkozó munkáját, amelyet ugyanebben az évben a Közgazdasági Szemlében: „A magyar nemzeti vagyon megbecslése, tekintettel egyéb államokra” [11.] címen tett közzé.

A nemzeti vagyon becslése során a legnagyobb vagyon-hányadnál, a **földbirtoknál** háromféle becslési módszerre alapozott: egyfelől a nagy magyar jelzalog intézetek által a birtok helyszíni becslése során megállapított értékeket vette figyelembe, majd ezt felszorozta a magyar földbirtok egészére; második módszere az volt, hogy a haszonbérbe adott birtokok átlagos haszonbérét vizsgálta, tehát azt, hogy az így keletkezett jövedelem hányszorosa lehet a kataszteri tiszta jövedelemnek, és ezt a szorzószámot alkalmazta az összes birtok tiszta jövedelmének megállapítására vonatkozóan, majd az eredményt 5%-os alapon tőkésítette. A harmadik módszer az ajándékozás és örökösödési illetékek kivetési eredményei alapján történt becslés volt, ezzel megállapította azoknak a birtokoknak az összértékét, amelyek egyes konkrét években gazdát cseréltek, akár

örökösödés, akár ajándékozás révén és ezt egy generáció átlagos életkorával – amit az akkori időszakban 33 évre becsültek – szorozta fel. (A harmadik becslés Foville* munkásságának hazai adaptálása volt.) E három módszerrel két viszonylag objektív és egy szubjektívebb módszert kombinált, és így állapította meg a magyar földbirtok értékét.

A nemzeti vagyon meghatározásának keretében a legnagyobb problémát az **ingóságok** értékének becslése jelentette. Ezt a tűzkár biztosítási adatokkal közelítette. 15 év tűzkárainak adataiból állapította meg a biztosítók kártérítése alapján az ingatlanok értékét és ebből közelítette a kárt nem szenvedett ingatlanok értékét is.

Mind a földbirtok, mind az ingatlanbecslés módszerét bemutatta a Nemzetközi Statisztikai Intézet 1901. szeptemberében Budapesten tartott kongresszusán. Ekkor még nem volt az Intézet tagja, referensi minőségben vett részt az ülésen. Ezen a kongresszuson Foville értékelte a bemutatott dolgozatot és hangsúlyozta annak gondosságát, alaposágát, szellemességét.

Az ISI budapesti kongresszusán szerzett tapasztalatai és a közben tovább végzett tudományos munkássága eredményeképpen Fellner folytatta a nemzeti vagyon becslését, sőt kiterjesztette azt Ausztriára is. Az ezzel kapcsolatos munkáját a Nemzetközi Statisztikai Intézet 1913 szeptemberében Bécsben megtartott ülésén mutatta be, amelyet publikáltak is a kongresszus anyagai között, s a mű az Intézet dicséretében részesült [31.].

* Foville, Alfred (1842-1913) francia statisztikus és közgazdász, az ISI egyik alapítója (a szerk.)

A trianoni békeszerződés után a megmaradt jóval kisebb területű országra vonatkozó vagyon becslése elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt igen fontos volt.

Fellner azt próbálta kimutatni, hogy az ország megmaradt területén mennyi vagyonérték maradt és mennyi került át a Trianonban elcsatolt területekkel más országokhoz. E témakörben különösen jelentős a Budapesti Szemle 1923. évi decemberi számában megjelent: "A magyar szent korona országai nemzeti vagyonának és nemzeti jövedelmének megoszlása a mai Magyarország és az utódállamok között" [57.] című tanulmánya, amelyet több külföldi folyóirat is ismertetett. E témakörben az egyik legkiérleltebb munkája az 1929-ben a Magyar Tudományos Akadémia gondozásában megjelent: "Csonka-Magyarország nemzeti vagyona" [89.] című tanulmány.

Legalább ilyen jelentősek azok a becslései, amelyek a **nemzeti jövedelemre** vonatkoztak, és amelyek egyfelől elméleti közelítését, definícióját adták a nemzeti jövedelemnek, másfelől konkrét számítási eredményeket is közöltek. Az elsők között szerepel az 1903. november 12-én a Magyar Közgazdasági Társaságban bemutatott: „A nemzeti jövedelem becslése” [12.] című munkája, amelyet ugyanebben az évben a Közgazdasági Szemle is publikált. Ez a fajta nemzeti jövedelemszámítás is csak részben tudott meglévő statisztikai adatokra támaszkodni, jelentős mértékben alkalmazott konjunkturális (az akkori szóhasználattal, konjekturális) kombinációkat a földbirtok, az ipar, a kereskedelem, a szállítás címén keletkező jövedelmekre, a külföldről befolyó kamatokra, járadékokra vonatkozóan, ideértve a kivándorlók pénzküldeményeit, amelyek korántsem voltak jelentéktelenek ebben az időszakban. A nemzeti jövedelem becslése kapcsán Fellner

rámutatott arra, hogy az 1903-at megelőző tíz évben az ország külföldi eladósodása átlagosan évi 119 millió koronával növekedett.

A nemzeti jövedelem becsléséről készített tanulmányát benyújtotta a Nemzetközi Statisztikai Intézet 1903 szeptemberében Berlinben tartott IX. ülésére is. Ez a tanulmánya is megjelent az ülészak hivatalos kiadványában.

A nemzeti jövedelem kutatására vonatkozó munkásságát kiterjesztette **Ausztria nemzeti jövedelmére is**. A Magyar Tudományos Akadémián 1916 március 6-án tartott székfoglaló előadása: „**Ausztria és Magyarország nemzeti jövedelme**” [37.] címen a két ország vagyoni erejét számszerűen hasonlította össze, ugyanakkor nemzeti jövedelmüket külön-külön és együttesen is becsülte.

A nemzeti jövedelem becsléseit folytatta a trianoni békeszerződés utáni országterületre, 1930-ban jelent meg: „Csonka-Magyarország nemzeti jövedelme” [97.] című tanulmánya. Ez a mű is a konjunkturális statisztika módszerére támaszkodott.

Fellner Frigyes nemzeti jövedelem számításait az utókor joggal bírálhatja, hiszen ezek kifejezetten a szorosan vett anyagi szférára vonatkoztak, a nem anyagi szolgáltatásokat kihagyta a számításai köréből. Nagy érdeme viszont az erre vonatkozó munkásságának az, hogy ebben az időszakban a hivatalos statisztikai szolgálat nemzeti jövedelemszámítást egyáltalán nem végzett, tehát Fellner becslései hiányt pótló jellegűek voltak. Ahogy ő fejezte ki: „Ha abszolút értékeket a tudomány nem nyújthat, el kell fogadni a megközelítő értékeket is, ha az az álláspontunk, hogy az exakt statisztika folytatólagos

fejlesztése mellett a konjekturális statisztikának is megvan a maga jelentősége”. (Lásd Fellner 1916. március 6-i akadémiai székfoglalóját. [37.] 152. p.)

A harmadik témakör, amelyben Fellner munkássága alapozó tevékenységet jelentett a **fizetési mérleg és a pénzügystatisztika**. Az ország nemzetközi fizetési mérlegére vonatkozó munkássága nemzetközi kapcsolatokra alapozódott. A párizsi békeszerződések után a Nemzetek Szövetségének Statisztikai Osztálya a fizetési mérleg kialakítását és összehasonlítását tartotta az egyik legfontosabb feladatának. Fellner már 1911-ben a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából tett közzé egy tanulmányt: „A valuta rendezése Magyarországon, különös tekintettel a készpénzfizetések megkezdésére” [27.] címen. E témakörben kifejtett munkásságát az első világháború során is folytatta és jelentést készített 1917-ben a német-osztrák-magyar gazdasági szövetség ülése számára, részben az infláció kérdéséről, részben a valuta-problémákról. Az első világháború után nagy jelentőségű volt a Nemzetközi Statisztikai Intézet 1923 október 3-i ülésére beterjesztett munkája a magyar fizetési mérlegről francia nyelven „Le bilan des payements internationaux de la Hongrie actuelle” [60.]. (A mű 1923 végén magyarul is megjelent „A mai Magyarország nemzetközi fizetési mérlege” [58.] címmel.)

A sokrétű pénzügy-statisztikai témakörön belül Fellner különös figyelmet fordított az adóterhek vizsgálatára. A magyar **adóstatistika** korábbi kísérletek után 1927-ben nyerte el rendszeres és teljes formáját, és ettől kezdve évről évre javult. Az adóztatás kérdésével már viszonylag fiatalon is foglalkozott, először a vagyonadóról tett közzé tanulmányt, majd érettebb

korában 1936-ban a Budapest Főváros által kiadott Statisztikai Közleményekben részletes munkája jelent meg: „Adótehermegoszlás” [120.] címen. Ennek összefoglaló változatát ugyancsak 1936-ban terjesztette a Nemzetközi Statisztikai Intézet athéni Kongresszusa elé. Ebben a munkában elsősorban azzal foglalkozik, hogy az ország közterheiből mennyi nehezedik a mezőgazdaságra, a bányászatra, az iparra, a kereskedelemre, a szállításra, a hitelszervezetre, a szabad foglalkozásúak körére, a köz- és a magántisztviselőkre, a járadékosokra és a vegyes jövedelműekre. Újszerű volt ebben a vizsgálatban, hogy nemcsak az egyenes adók megoszlását elemezte, hanem a közvetett adók tekintetében is közelítő becsléssel kiszámította a terhelés mértékét.

1936-ban és 1937-ben adták ki: „A munka és tőke részesedése a nemzeti jövedelemben és közterhekben Magyarországon” [125.] című munkáját, amelyben már az előbb vázolt három kérdéssel kombináltan foglalkozik. A tanulmányt az Institut de France 1936. november 21-i ülésén olvasták fel. Magyar nyelven a Budapesti Szemle 1937. évi januári füzetében jelent meg. Ennek a tanulmánynak igen érdekes eredménye az, hogy a magyar nemzeti termelés tiszta hozadéka 45%-ban munkából, 19%-ban tőkéből származott, és további 36%-a vegyesen tőke és munkajövedelemből. A munkából származó jövedelem adóterhe 6,6% volt, a tőkéből származó jövedelemé pedig 7,55%. Fellner a levont konklúzióját a következőképpen fogalmazta meg: „A nemzeti jövedelemből nagyobb arányban részesedik a munka mint a tőke, de a tőke nagyobb egyenes adóterhet visel mint a munka.” [im. 330. p.)

Fellner fontosnak tartotta a magyar pénzügyi reform ismertetését is a nemzetközi fórumokon. Az erre vonatkozó munkája 1925-ben jelent meg mind francia mind pedig magyar nyelven [68., 69.].

Pénzügyi tudományos munkásságának egyik érdekes terméke a Budapesti Szemle 1932. évi szeptemberi számában megjelent: „A világgazdasági válság” [109.] című munkája.

Fellner Frigyes hazai tudományszervező és építő munkásságát mi sem jellemzi jobban mint az, hogy a Nemzetközi Statisztikai Intézet különböző országokban tartott üléseiről rendszeresen beszámolt a hazai tudományos sajtóban, ezzel is terjesztve azt a tudományos szellemet, amelyet ezeknek az ülészakoknak keretében elsajátított. A Magyar Statisztikai Társaság nemzeti jövedelem és adóstatistika tárgyában tartott szakértekezletén 1937-ben elnöki megnyitót és záróbeszédet tartott, ezzel a statisztikusok közösségét tisztelte meg rövid, de igencsak célraorientált előadással.

Tanulmányok bírálójaként is gyakran szerepelt, e tekintetben a harmincas évek második felében publikált több vitaanyagot.

Dr. Fellner Frigyesnek nemesi előnevét a „németvölgyi”-t, hivatalos kérdőívek kitöltésekor használta, munkásságának jegyzésekor azonban sohasem.

Fellner Frigyes, mint ezt Rátkai Károly: „A két torony” (Genius, 1945) című könyvében jellemezte, jó kedélyű, kedves, istenfélő ember volt. Éber Antal több mint félévszázadon át jó barátja, aki Fellner munkásságáról a

Közgazdasági Szemle 1946 októberi számában megemlékezett, úgy írta le Fellner Frigyes egyéniségét, hogy: „Alaptermészete egy kiegyensúlyozott, végtelenül jó lelkű, mindenkin segíteni akaró, mindenki iránt jóindulattal viseltető ember természete volt”.

Családjáról mindössze annyi ismeretes, hogy egy fia volt. Családi vonatkozásait sem önéletrajzaiban, sem más munkái kapcsán nem említette, erről a témáról életrajzírói, munkásságának méltatói halála után sem tettek említést.

Arról sincs sem levéltári, sem MTA forrásból származó ismeretanyagunk, hogy a negyvenes évek elején hol és mit tevékenykedett. Tudományos munkája ebben az időszakban sem itthon, sem külföldön nem jelent meg. Feltételezhető, hogy a korabeli zsidótörvény érintette Fellner Frigyest, hiszen rövid életrajza megjelent a Magyar Zsidó Lexikon 1929. évi számában, (szerkesztette: Újvári Péter), későbbi munkásságáról azonban e forrásból sem tudunk tájékoztatást szerezni.

Az elsők között volt akiket 1944. március 19-e, a német katonai bevonulás után elhurcoltak. 1945 februárjában Mauthausenben érte a halál. Utódja nem maradt, hiszen egyetlen gyermekét, ifjú Fellner Frigyest, aki egyetemi magántanár volt, viszonylag fiatalon veszítette el.

Nyitrai Ferencné dr.

I.

Megjelent művei időrendben*

1893

1. A nemzeti vagyon becslése. -
Bp. : Pesti k. ny., 1893. 63 p.

272848, 311786

1895

2. A kiegészítő vagyonadó szerepe a magyar
egyenes adórendszerben. -
Bp. : Pallas, 1895. 119 p.

347634

3. A tőzsde megadóztatása. -
Bp. : Athenaeum, 1895. 460 p.
Társsz. : Hegedűs Loránt

353949

1896

4. Magyarország és Ausztria gazdasági erőaránya
= Magyar pénzügy. 16. 1896. ápr. 16. 2-3. p.

III A 71/1896

1897

5. Adalék mezőgazdasági hitelpolitikánkhoz. Jelzáloghitel,
személyhitel és földbirtokpolitika. -
Bp. : Pesti k. ny., 1897. 54 p.

* A bibliográfiában szereplő művek közül a Könyvtárban megtalálhatók esetében a könyvtári jelzetet is feltüntettük.

1898

6. Adópolitikai dolgozatok. Adóreform, egyházi adók, fényűzési adók. -
Bp. : Pallas, 1898. 7 p.

403242

1900

7. A járadékirtokok rendszere és alkalmazása Magyarországon. -
Bp. : Franklin, 1900. 203 p.

353629

8. A telepítés és a járadékrendszer
= Közgazdasági szemle. 24. 1900. 9. 677-682. p.

III C 1708/1900

1901

9. L'évaluation de la richesse nationale. [Résumé]. -
Bp. : Athenaeum, 1901. 3 p.

10. Földbirtokjogunk reformjához, tekintettel a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetére
= Magyar jogászegyleti értekezések. 21. 1901. 6. 186 p.

11. A magyar nemzeti vagyon megbecslése, tekintettel egyéb államokra. - Bp. : Pesti k. ny., 1901. 29 p.
Klny. Közgazdasági szemle. 25. 1901. 26. 889-915. p.

1903

12. A nemzeti jövedelem becslése. -
Bp. : Pesti k. ny., 1903. 32 p.

13. A törzsörökösödés és a magyar földbirtok
= Közgazdasági szemle. 27. 1903. 30. 667-675. p.

III C 1708/1903

1904

14. Die Schätzung des Volkseinkommens. Vorgelegt der in
Berlin abgehaltenen 9. Tagung des Internationalen Statistischen
Institutes. - Berlin : Puttkammer - Mühlbrecht, 1904. 46 p.

328195

1905

15. A jelzálogtehermentesítés („új földtehermentesítés”) kérdéséhez. -
Bp. : Pallas, 1905. 24 p.
Klny. Ünnepi dolgozatok a társadalomtudományok köréből

334593

16. Das System der Rentengüter und seine Anwendung in Ungarn. -
Berlin : Puttkammer - Mühlbrecht, 1905. 177 p.

326317, 326318

17. Ünnepi dolgozatok a társadalomtudományok köréből. Földes Béla...
egyetemi tanárnak... ajánlják...: Fellner Frigyes, Hegedűs Loránt
[et al.]. -
Bp. : Pallas, 1905. 249 p.

314990

1906

18. A földbirtok mozgósítása. Dévai Ignác, Fellner Frigyes
[et al.] felszólalásaival. - Bp. : Franklin, 1906. 76 p.
Társsz. : Imling Konrád

362534

19. Der ungarische Block

= Neues Pester Journal. 1906. nov. 13. 9-10. p.

1907

20. Zur Frage der Rückwanderung

= Neues Pester Journal. 1907. dec. 25. 13. p.

1908

21. A nemzetközi fizetési mérleg és alakulása Magyarországon. -
Bp. : Politzer, 1908. 174 p.

354346

22. Die Zahlungsbilanz Ungarns. Ein Beitrag zur Lehre vor der
Internationalen Zahlungsbilanz im Allgemeinen. -
Wien - Leipzig : Deuticke, 1908. 162 p.

351867

1909

23. La dette hypothécaire et les charges publiques des
immeubles en Hongrie
= Bulletin de l'Institut International de
Statistique. 18. 1909. 1. 372-396. p.

1910

24. Ungarn und Bankvorlage

= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1910. dec. 3. 14. p.

1911

25. Hieronymi Károly (1836-1911)
= Közgazdasági szemle. 35. 1911. 46. 297-300. p.
Nekrológ
- III C 188/1911

26. Az ingatlanok megterhelése Magyarországon. -
Bp. : Markus, 1911. 26 p.

27. A valuta rendezése Magyarországon, különös tekintettel
a készpénzfizetések megkezdésére. -
Bp. : Grill, 1911. 287 p.
- 354341

28. Die Währungsreform in Ungarn mit besonderer Rücksicht
auf die Aufnahme der Barzahlungen. -
Wien : Manz, 1911. 277 p.
- 347081

1913

29. Ausztria és Magyarország nemzeti vagyona. -
Bp. : Pallas, 1913. 83 p.
- 352981

30. Foville, Alfred de (1842-1913)
= Közgazdasági szemle. 37. 1913. 49. 289-291. p.
- III C 1708/1913

31. Das Volksvermögen Österreichs und Ungarns.
Institut International de Statistique. Session 14. Rapports 34.
Wien. 1913.

1914

32. Die Kriegsanleihe und das Oesterreichisch-ungarische Bank
= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1914. nov. 28. 16-17. p.
33. A nemzeti hadikölcsön: az új járadékkölcsön
= Világ. 5. 1914. nov. 15. 13. p.
34. Zur Verlängerung des Moratoriums
= Pester Lloyd. 61. 1914. aug. 11. 9. p.

III A 26/1914

1915

35. Magyarország mezőgazdasága és a gazdasági közeledés
Németországhoz. -
Bp. : Franklin, 1915. 15 p.
36. Ungarns Wirtschaftliche Annaeherung an Deutschland
= Fremdenblatt. Abend - Ausgabe. 1915. Jul. 10.

1916

37. Ausztria és Magyarország nemzeti jövedelme. Székfoglaló. -
Bp. : MTA, 1916. 152 p. 7 t.
38. Az egyenesadók reformja Magyarországon. -
Bp. : Ráth, 1916. 83 p.

271258, 374537

39. A haditerhek és Magyarország és Ausztria gazdasági ereje
= Adó- és illetékügyi szemle. 5. 1916. 10. 464-466. p.

III C 2/1916

40. Die Kriegslasten und die wirtschaftliche Kraft
Österreichs und Ungarns
= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1916. Jun. 22. 15. p.

41. Das Volkseinkommen Österreichs und Ungarns. -
[Brünn] : Manz, [1916]. 145 p.

326281

1917

42. Az átmeneti gazdaság kérdéseiről. A Német-Osztrák-Magyar Gazdasági
Szövetségnek Budapesten ... tartott ülése elé terjesztett jelentés. -
Bp. : Franklin, 1917. 23 p.

330910

43. Az átmeneti gazdaság kérdéseiről. A Német-Osztrák-Magyar Gazdasági
Szövetségének Budapesten... tartott ülése elé terjesztett jelentés
= Budapesti szemle. 172. 1917. 491. 250-270. p.

1918

44. Der Aufschwung der ungarischen Industrie und die Banken
= Berliner Börsen Courier. 1918. okt. 1.

45. Ausztria és Magyarország nemzeti vagyona és nemzeti
jövedelme a háborúban
= Pénzügyi szemle. 5. 1918. aug. 3. 185-189. p.

III C 289/1918

46. Báró Láng Lajos (1849-1918)
= Közgazdasági szemle. 42. 1918. 59. 217-219. p.
Nekrológ
III C 1708/1918
47. Területi integritásunk
= Budapesti hírlap. 38. 1918. 305. 1-2. p.
III A 6/1918
48. Unsere territoriale Integrität
= Pester Lloyd. 65. 1918. dec. 29. 13-14. p.
III A 26/1918
49. Volksvermögen und Volkseinkommen Österreichs
und Ungarns im Kriege
= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1918. ápr. 17. 7. p.
- 1919**
50. A nagy vagyonadó
= Közgazdasági szemle. 43. 1919. 61. 204-217. p.
III C 1708/1919
- 1920**
51. A bankjegykérdés rendezése a békeszerződésben
= Jogállam. 19. 1920. 1. 20-24. p.
III C 158/1920
- 1921**
52. Der Finanzplan Ungarns
= Kölnische Zeitung. 118. 1921. März. 4. 4. p.

53. Grenzen der Überwalzbarkeit der Teuerung
= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1921. Jun. 23. 2. p.

1922

54. Csonka-Magyarország nemzetközi fizetési mérlege
és a jóvátétel problémája. -
Bp. : Franklin, 1922. 30 p.

327394

1923

55. Die Frage einer engeren Annäherung zwischen dem heutigen
Ungarn und Deutsch-Österreich und der Tschecho-Slovakie
= Die Wirtschaft. 5. 1923. 30. Dec. 29.

56. Die Internationale Zahlungsbilanz Rumpfungarns und das
Problem der Wiedergutmachungen
= Ungarische Jahrbücher. 3. 1923. 3. 1-26. p.

57. A magyar szent korona országai nemzeti vagyonának és nemzeti
jövedelmének megoszlása a mai Magyarország és az utódállamok között
= Budapesti szemle. 194. 1923. 560. 173-240. p.

III C 60/1923

58. A mai Magyarország nemzetközi fizetési mérlege
= Békejog és békegazdaság. 3. 1923. dec./1924. jan. 3-4. 27-46. p.

59. Die Verteilung des Volksvermögens und Volkseinkommens
der Laender der Ungarischen Heiligen Krone zwischen dem
heutigen Ungarn und den Successionsstaaten
= Metron Ferrara Italia. 3. 1923. 2. Sept. 1.

1924

60. Le bilan des paiements internationaux de la Hongrie actuelle. -
Bruxelles : Weissenbruch, [1924]. 339-370. p.
Klny. Bulletin de l'Institut International de Statistique 21.

304687

61. The public finances of dismembered Hungary
= The Anglo Hungarian review. 3. 1924. 6. 3. p.

62. La situation financière de l'état Hongrois
= Revue Économique Internationale.
16. 1924. 3. 1-24. p.

63. Der Währungsreformplan Tibor von Kállay
= Pester Lloyd. 71. 1924. jun. 1. 1-2. p.

III A 26/1924

64. Die Zukunft der mitteleuropäischen Textilindustrie
= Textil. 4. 1924. 3. 6-7. p.

1925

65. Az államkötvények valorizációjának kérdéséhez
= Pesti napló. 76. 1925. dec. 25. 57. p.

III A 64/1925

66. Időszerű-e az áttérés az új valutarendszerre és milyen legyen az?
= Pesti napló. 76. 1925. máj. 6.

III A 64/1925

67. Mit hoz az új magyar valutarendszer?
= Pesti napló. 76. 1925. máj. 5. 1-2. p.
III A 64/1925
68. A pénzrendszer reformja Magyarországon
= Budapesti szemle. 201. 1925. 580. 329-346. p.
III C 60/1925
69. La réforme monétaire en Hongrie
= Revue Économique Internationale. 17. 1925. 4. 227-300. p.
- 1926
70. Az adózás jelen állása Magyarországon. -
Bp. : Franklin, 1926. 41 p.
Klny. Budapesti szemle. 203. 1926. 588. 161-201. p.
III C 60/1926
71. Aus dem ungarischen Wirtschaftsleben
= Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft.
81. 1926. 1. 162-167. p.
III C 396/1926
72. A mezőgazdasági hitel problémái Magyarországon
= Pesti napló. 77. 1926. ápr. 7. 19. p.
III A 64/1926
73. Die Münzreform in Ungarn
= Zeitschrift für das Bankwesen. 3. 1926. 1.
74. Die Pengöwahrung
= Neue Freie Presse. Morgenblatt. 1926. Sept. 19. 31. p.

1927

75. Magyarország közgazdasági fejlődése I. Ferenc József
alkotmányos uralkodása idejében. - Bp. : Franklin, 1927. 11 p.
Klny. Budapesti szemle. 205. 1927. 594. 183-191. p.

III C 60/1927

76. Miért van drágaság?
= Pesti napló. 78. 1927. nov. 1. 1. p.

77. Die volkswirtschaftliche Entwicklung Ungarns unter der
verfassungsmaessigen Regierung Franz Josephs I. (1867-1916)
= Ungarische Jahrbücher. 7. 1927. 7. 186-193. p.

III C 360/1927

1928

78. Die Finanzierung der Grundbesitzreform in Ungarn
= Ungarisches Wirtschaftsjahrbuch. 4. 1928. 66-82. p.

470204/1928

79. A földbirtokreform finanszírozása Magyarországon
= Budapesti szemle. 211. 1928. 612. 249-267. p.

III C 60/1928

80. A gazdasági statisztika a Nemzetközi Statisztikai
Intézet kairói ülésén
= Statisztikai szemle. 6. 1928. 2. 247-252. p.

I C 74/1928

81. L'Institut International de Statistique au Caire. -
[Bp.] : Pátria, 1928. 12 p.
Klny. Journal de la Société Hongroise de Statistique. 6.
1928. 1. 326781
82. A kairói ülésen tárgyalt gazdaságstatisztikai kérdések
= Magyar statisztikai szemle. 6. 1928. 2. 247-252. p.
83. Lortsch, Charles: La Hongrie économique et les
intérêts français en Hongrie
= Zeitschrift für die Gesamte Staatswissenschaft.
84. 1928. 3. 633-636. p.
F. F. könyvismertetése
84. A Magyar Alföld. Kaán Károly könyve
= Pesti hírlap. 50. 1928. márc. 3. 15. p.
F. F. könyvismertetése III A 42/1928
85. Nemzeti szellem – Nemzeti kultúra
= Budapesti szemle. 209. 1928. 605. 118-135. p. III C 60/1928
86. Smith Ádám mint közgazda és a klasszikus nemzetgazdaságtani
rendszer kialakulása. [A Magyar Tudományos Akadémia 1926.
november 29-i ünnepi ülésén tartott előadás].
Klny. Budapesti szemle. 210. 1928. 608. 84-116. p. III C 60/1928
87. La statistique économique a lá Session du Caire. -
Bp. : Pátria, 1928. 12 p.
Klny. Journal de la Société Hongroise de Statistique. 1928. 1.

88. „Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch.” 3. Jahrgang. 1927
= Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft. 85. 1928. 2.

1929

89. Csonka-Magyarország nemzeti vagyona. -
Bp. : MTA, 1929. 94 p.
360209, 713711
90. La fortune nationale de la Hongrie actuelle.
Session 18. de l'Institut International de Statistique. -
Warszawa : Biblioteka Polska, 1929. 73 p.
91. A földbirtok jelzálogi megterhelése Csonka-Magyarországon
és a mezőgazdasági hitel problémái
= Budapesti szemle. 215. 1929. 623. 34-43. p.
III C 60/1929
92. Die hypothekarische Belastung des Grundbesitzes
und die Probleme des landwirtschaftlichen Kredits
= Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch. 5. 1929. 71-79. p.
470204/1929
93. Iparpolitika, közgazdasági politika. -
Bp. : [k. n.], 1929. 59 p.
94. Közgazdasági enciklopédia. 1-4. köt. -
Bp. : Athenaeum, [1929-1931]. 4 db.
F. F. a szerk. bizottság tagja
805771-805774
95. Magyarország nemzeti vagyona
= Magyar statisztikai szemle. 7. 1929. 3. 285-293. p.

1930

96. Csonka-Magyarország nemzeti jövedelme. -
Bp. : MTA, 1930. 107 p.
22512, 16838, 355975, 302896-7,
306770, 328691, 351948, 713711
97. Csonka-Magyarország nemzeti jövedelme
= Magyar statisztikai szemle. 8. 1930. 11. 999-1008. p.
98. L'Institut International de Statistique á Tokio. -
Bp. : Stephaneum, 1930. 476-493 p.
Klny. Journal de la Société Hongroise de Statistique. 8. 1930. 4.
327124
99. The national income of Hungary. A contribution to the
problem of estimating the national income.
Institut International de Statistique. Session 19.
Tokio. 1930.
100. Le Revenu National de la Hongrie Actuelle. -
La Haye : [k. n.], 1930. 92 p.
Institut International de Statistique. Session 19. Tokio. 1930.
306217
101. Das Volksvermögen Ungarns. Ein Beitrag zur Frage der
Schätzung des Volksvermögens im allgemeinen. -
Berlin – Leipzig : Gruyter, 1930. 80 p.
355691

1931

102. Gazdaságstatisztikai kérdések
= Statisztikai szemle. 9. 1931. 11. 1065-1069. p.
I 001 C 0074/1931
103. L'Institut International de Statistique á Madrid.
Statistiques économiques. -
[Bp.] : Stephaneum, 1931. 504-515. p.
Klny. Journal de la Société Hongroise de Statistique.
9. 1931. 4.
327127
104. A Nemzetközi Statisztikai Intézet ülészaka Tokióban
= Statisztikai szemle. 9. 1931. 1. 60-69. p.
I 1 C 74/1931
- 1932
105. Caranfil, George - Jordán, Demetre: Étude statistique sur les
valeurs mobilières en Roumanie de 1908 á 1930
= Zeitschrift für die Gesamte Staatswissenschaft.
93. 1932. 2. 381-383. p.
F. F. könyvismertetése
III C 396/1932
106. „Charles Gide (1847-1932)”
= Nouvelle Revue de Hongrie. 25. 1932. 3-4. 276-277. p.
Nekrológ
107. L'or et la crise économique mondiale
= Revue Économique Internationale. 24. 1932. 9. 1-25. p.

108. Távolkelet közlekedési monográfiája. [A M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán benyújtott doktori értekezés.] - [Bp.] : [k. n.], 1932. 404 p.
109. A világgazdasági válság. -
Bp. : Franklin, 1932. 20 p.
Klny. Budapesti szemle. 226. 1932. 658. 257-273. p.
330956, III C 60/1932
110. Das Volkseinkommen und dessen statistische Erfassung
= Der Internationale Kapitalismus und die Krise. -
Stuttgart : Enke, 1932. 77-93. p.
- 1933**
111. Akusius v. Navratil [Navratil Ákos]: Volkswirtschaftslehre
= Ungarisches Wirtschaftsjahrbuch. 9. 1933. 404-405. p.
F. F. könyvismertetése
470204/1933
- 1934**
112. Budapest szerepe a dunai forgalomban
= Statisztikai közlemények. 73. 1934. 4. 35 p.
I 1 C 13
113. Communications in the Far East. -
London : King, 1934. 362 p.
114. L'étatisme et la répartition de la propriété foncière en Hongrie
en égard à l'état du problème en France. -
Bruxelles : Goemare, 1934. 24 p.

115. Die Frage des landwirtschaftlichen Kredites in Ungarn.
Conference Internationales du Crédit Agricole 4. Jun. 1934.
116. Néhány szó Magyarország gazdasági helyzetéhez
= Aradi közlöny. 50. 1934. dec. 25. 20. p.
117. La propriete fonciere en Hongrie
= Revue Économique Internationale. 26. 1934. 4. 479-498. p.
118. La question du credit agricole en Hongrie.
Conférence Internationale du Crédit Agricole 4. Bp. 1934. Jun.
119. La situation économique de la Hongrie
= Bulletin periodique de la Société Belge d'Etudes
et d'Expansion. 32. 1934. 95. 431-434. p.

1936

120. Adótehermegoszlás. -
Bp. : Szfv. háziny., 1936. 294 p.
I 1 C 13
121. Hegedűs Loránt: Az adótan társadalmi elmélete
= Közgazdasági szemle. 60. 1936. 79. 505-507. p.
F. F. könyvismertetése
III C 188/1936
122. Das Problem des landwirtschaftlichen Kredites in Ungarn.
Erste Paneuropäische Agrar Konferenz. Wien. 1936. Sept. 9-12.

123. Résultat principaux de la statistique de la répartition des charges d'impôt en Hongrie.
Institut International de Statistique. Session 23. -
Athen : [k. n.], 1936. 20 p.

1937

124. Közlekedéspolitika. -
Bp. : Szfv. háziny., 1937. 520 p.
125. A munka és tőke részesedése a nemzeti jövedelemben és közterhekben Magyarországon. -
Bp. : Franklin, 1937. 310-330 p.
Klny. Budapesti szemle. 244. 1937. 712. 309-330. p.
302821, III C 60/1937
126. Participation du travail et du capital au revenu national et aux charges fiscales en Hongrie
= Revue des travaux de l'Academie des Sciences
Morales et Politiques et comptes rendus de ses sciences. Paris. 1937.
127. Das Problem der Steuerlastenverteilung und der Überbesteuerung
= Ungarisches Wirtschaftsjahrbuch. 13. 1937. 353-364. p.

1938

128. Mibe került a világháború ?
= A mai világ képe. 1-3. köt. -
Bp. : Kir. Magy. Egyet. ny., 1938.
3. köt. 189-211. p.

129. A pénzüintézetek közterhei
= Magyar Takarékpénztárak és Bankok évkönyve, 1938. -
Bp. : Tébe, 1938. 102-111. p.

1939

130. Bernát Gyula: Az új Magyarország agrárpolitikája, 1867-1914
= Közgazdasági szemle. 63. 1939. 12. 985-988. p.
F. F. könyvismertetése

III C 188/1939

II.

Betűrendes címmutató

Adalék mezőgazdasági hitelpolitikánkhoz. Jelzáloghitel, személyhitel és földbirtokpolitika	5
Adópolitikai dolgozatok. Adóreform, egyházi adók, fényűzési adók	6
Adótehermegoszlás	120
Az adózás jelen állása Magyarországon	70
Akusius v. Navratil [Navratil Ákos] : Volkswirtschaftslehre	111
Az államkötvények valorizációjának kérdéséhez	65
Az átmeneti gazdaság kérdéseiről. A Német-Osztrák-Magyar Gazdasági Szövetségnek Budapesten ... tartott ülése elé terjesztett jelentés	42, 43
Der Aufschwung der ungarischen Industrie und die Banken	44
Aus dem ungarischen Wirtschaftsleben	71
Ausztria és Magyarország nemzeti jövedelme. Székfoglaló	37
Ausztria és Magyarország nemzeti vagyona	29
Ausztria és Magyarország nemzeti vagyona és nemzeti jövedelme a háborúban	45
A bankjegykérdés rendezése a békeszerződésben	51
Báró Láng Lajos (1849-1918)	46
Bernát Gyula: Az új Magyarország agrárpolitikája, 1867-1914	130

Le bilan des paiements internationaux de la Hongrie actuelle	60
Budapest szerepe a dunai forgalomban	112
Caranfil, George - Jordán, Demetre: Étude statistique sur les valeurs mobilières en Roumanie de 1908 á 1930	105
„Charles Gide (1847-1932)”	106
Communications in the Far East	113
Csonka-Magyarország nemzeti jövedelme	96, 97
Csonka-Magyarország nemzeti vagyona	89
Csonka-Magyarország nemzetközi fizetési mérlege és a jóvátétel problémája	54
La dette hypothécaire et les charges publiques des immeubles en Hongrie	23
Az egyenesadók reformja Magyarországon	38
L'étatisme et la répartition de la propriété fonciere en Hongrie en égard a l'état du probleme en France	114
L'évaluation de la richesse nationale. [Résumé]	9
Die Finanzierung der Grundbesitzreform in Ungarn	78
Der Finanzplan Ungarn	52
La fortune nationale de la Hongrie actuelle	90
Foville, Alfred de (1842-1913)	30
A földbirtok jezálogi megterhelése. Csonka-Magyarországon és a mezőgazdasági hitel problémái	91

A földbirtok mozgósítása. Dévai Ignác, Fellner Frigyes [et al.] felszólalásaival	18
Földbirtokjogunk reformjához, tekintettel a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetére	10
A földbirtokreform finanszírozása Magyarországon	79
Die Frage des landwirtschaftlichen Kredites in Ungarn	115
Die Frage einer engeren Annaeherung zwischen dem heutigen Ungarn und Deutsch-Österreich und der Tschecho-Slovakie	55
A gazdasági statisztika a Nemzetközi Statisztikai Intézet kairói ülésén	80
Gazdaságstatisztikai kérdések	102
Grenzen der Überwalzbarkeit der Teurung	53
A haditerhek és Magyarország és Ausztria gazdasági ereje	39
Hegedűs Loránt: Az adótan társadalmi elmélete	121
Hieronymi Károly (1836-1911)	25
Die hypothekarische Belastung des Grundbesitzes und die Probleme des landwirtschaftlichen Kredits	92
Időszerű-e az áttérés az új valutarendszerre és milyen legyen az?	66
Az ingatlanok megterhelése Magyarországon	26
L'Institut International de Statistique á Madrid	103
L'Institut International de Statistique á Tokio	98
L'Institut International de Statistique au Caire	81

Die Internationale Zahlungsbilanz Rumpfungarns und das Problem der Wiedergutmachungen	56
Iparpolitika, közgazdasági politika	93
A járadékbirtokok rendszere és alkalmazása Magyarországon	7
A jelzálogtehermentesítés („új földtehermentesítés”) kérdéséhez	15
A kairói ülésen tárgyalt gazdaságstatisztikai kérdések	82
A kiegészítő vagyonadó szerepe a magyar egyenes adórendszerben	2
Közgazdasági enciklopédia. 1-4. köt.	94
Közlekedéspolitika	124
Die Kriegsanleihe und das Oesterrichisch-ungarische Bank	32
Die Kriegslasten und die wirtschaftliche Kraft Österreichs und Ungarns	40
Lortsch, Charles: La Hongrie économique et les intérêts français en Hongrie	83
A Magyar Alföld. Kaán Károly könyve	84
A magyar nemzeti vagyon megbecslése, tekintettel egyéb államokra	11
A magyar szent korona országai nemzeti vagyonának és nemzeti jövedelmének megoszlása a mai Magyarország és az utódállamok között	57
Magyarország és Ausztria gazdasági erőaránya	4
Magyarország közgazdasági fejlődése I. Ferenc József alkotmányos uralkodása idejében	75
Magyarország mezőgazdasága és a gazdasági közeledés Németországhoz	35

Magyarország nemzeti vagyona	95
A mai Magyarország nemzetközi fizetési mérlege	58
A mezőgazdasági hitel problémái Magyarországon	72
Mibe került a világháború?	128
Miért van drágaság?	76
Mit hoz az új magyar valutarendszer?	67
A munka és tőke részesedése a nemzeti jövedelemben és közterhekben Magyarországon	125
Die Münzreform in Ungarn	73
A nagy vagyonadó	50
The national income of Hungary. A contribution to the problem of estimating the national income	99
Néhány szó Magyarország gazdasági helyzetéhez	116
A nemzeti hadikölcsön: az új járadékkölcsön	33
A nemzeti jövedelem becslése	12
Nemzeti szellem – Nemzeti kultúra	85
A nemzeti vagyon becslése	1
A nemzetközi fizetési mérleg és alakulása Magyarországon	21
A Nemzetközi Statisztikai Intézet ülészaka Tokióban	104
L'or et la crise économique mondiale	107

Participation du travail et du capital au revenu national et aux charges fiscales en Hongrie	126
Die Pengöwahrung	74
A pénzintézetek közterhei	129
A pénzrendszer reformja Magyarországon	68
Das Problem der Steuerlastenverteilung und der Überbesteuerung	127
Das Problem des landwirtschaftlichen Kredites in Ungarn	122
La propriete fonciere en Hongrie	117
The public Finances of dismembered Hungary	61
La question du credit agricole en Hongrie	118
La réforme monétaire en Hongrie	69
Résultat principaux de la statistique de la répartition des charges d'impôt en Hongrie	123
Le revenu National de la Hongrie Actuelle	100
Die Schätzung des Volkseinkommens	14
La situation économique de la Hongrie	119
La situation financière de l'état Hongrois	62
Smith Ádám mint közgazda és a klasszikus nemzetgazdaságtani rendszer kialakulása	86
La statistique économique a lá Session du Caire	87
Das System der Rentengüter und seine Anwendung in Ungarn	16
Távolkelet közlekedési monográfiája	108

A telepítés és a járadékrendszer	8
Területi integritásunk	47
A törzsörökösödés és a magyar földbirtok	13
A tőzsde megadóztatása	3
Der ungarische Block	19
„Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch.”	88
Ungarn und Bankvorlage	24
Ungarns Wirtschaftliche Annaeherung an Deutschland	36
Unsere territoriale Integrität	48
Ünnepi dolgozatok a társadalomtudományok köréből	17
A valuta rendezése Magyarországon, különös tekintettel a készpénzfizetések megkezdésére	27
Die Verteilung des Volksvermögens und Volkseinkommens der Länder der Ungarischen Heiligen Krone zwischen dem heutigen Ungarn und den Successionsstaaten	59
A világgazdasági válság	109
Das Volkseinkommen Österreichs und Ungarns	41
Das Volksvermögen Ungarns. Ein Beitrag zur Frage der Schätzung des Volksvermögens im allgemeinen	101
Das Volksvermögen Österreichs und Ungarns	31
Volksvermögen und Volkseinkommen Österreichs und Ungarns im Kriege	49

Die Volkswirtschaftliche Entwicklung Ungarns unter der verfassungsmaessigen Regierung Franz Josephs I. (1867-1916)	77
Die Währungsreform in Ungarn mit besonderer Rücksicht auf die Aufnahme der Barzahlungen	28
Der Währungsreformplan Tibor von Kállay	63
Die Zahlungsbilanz Ungarns. Ein Beitrag zur Lehre vor der Internationalen Zahlungsbilanz im Allgemeinen	22
Die Zukunft der mitteleuropäischen Textilindustrie	64
Zur Frage der Rückwanderung	20
Zur Verlängerung des Moratoriums	34

A SOROZATBAN EDDIG MEGJELENT FÜZETEK:

1. Kőrösy József (1844-1906) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1958. - 50 p.
2. Thirring Gusztáv (1861-1941) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1981. - 32 p.
3. Keleti Károly (1833-1892) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1983. - 19 p.
4. Fényes Elek (1807-1876) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp.: 1986. - 11 p.
5. Buday László (1873-1925) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp.: 1988. - 39 p.
6. Jekelfalussy József (1849-1901) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. :1989. - 34 p.
7. Konkoly Thege Gyula (1876-1942) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp.: 1990. - 43 p.
8. Földes Béla (1848-1945) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. :1991. - 83 p.
9. Elekes Dezső (1889-1965) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1992. - 81 p.
10. Thirring Lajos (1899-1983) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1994. - 127 p.
11. Horváth Róbert (1916-1993) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1994. - 103 p.
12. Drechsler László (1929-1990) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1996. - 75 p.

13. Árvay János (1924-1996) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1997. - 37 p.
14. Fazekas Béla (1922-1994) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1998. - 29 p.
15. Párniczky Gábor (1925-1992) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1999. - 48 p.
16. Theiss Ede (1899-1979) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 1999. - 56 p.
17. Zala Júlia (1919-1994) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 2001. - 65 p.
18. Fellner Frigyes (1871-1945) műveinek válogatott bibliográfiája. - Bp. : 2001. - 50 p.